

EUROOPAN KESKUSPANKKI
PANKKIVALVONTA

VALVOJAN ARVIOINTIPROSESSIN MENETELMÄKUVAUS

[vuoden 2015 prosessi – päivitetään vuoden 2016 prosessia varten]

Yhtenäinen valvonta – Korkealaatuiset valvontakäytännöt – Luotettava riskien arviointi

- ✓ **Yhtenäinen valvonta:** merkittävien laitosten valvojan arviointiprosesseissa käytetään nyt
  - yhteisiä menetelmiä
  - yhteistä päätöksentekomenettelyä, joten laitoksia voidaan vertailla ja niistä voidaan laatia laajempia analyyssejä.

- ✓ **Korkealaatuiset valvontakäytännöt:**
  - Valvonnassa noudatetaan EPV:n ohjeita valvojan arviointiprosessista sekä hyödynnetään yhteisen valvontamekanismin parhaita käytäntöjä ja kansainvälisiä suosituksia.
  - Valvonnassa noudatetaan suhteellisuusperiaatetta, ja käytännöt ovat joustavia ja niitä kehitetään jatkuvasti.
  - Valvontapäätöksissä huomioidaan pankkien erityiset heikkoudet, eli lisäpääomavaatimukset ja muut lisätoimet mitoitetaan niiden mukaan.

- ✓ **Luotettava riskien arviointi:**
  - Sekä määrälliset että laadulliset tekijät otetaan huomioon.
  - Laitosten elinkelpoisuus arvioidaan kokonaisvaltaisesti ottaen huomioon kunkin laitoksen erityispiirteet.
  - Riskejä arvioidaan ennakoivasti.

Sisällys

1 Oikeusperusta

2 Yleiskatsaus

3 Yhteiset menetelmät

4 Tulokset

5 Nykytilanne

Valvojan arviointiprosessi pohjautuu EU:n lainsäädäntöön ja EVP:n ohjeisiin sekä parhaisiin valvontakäytäntöihin.

Vakavaraisuusdirektiivin artikla 97

Toimivaltaisten viranomaisten tarkastettava laitosten käyttöön ottamat järjestelyt, strategiat, menettelyt ja mekanismit ja arvioitava:

- (a) laitoksiin kohdistuvat tai mahdollisesti kohdistuvat riskit*
- (b) riskit, joita laitos aiheuttaa rahoitusjärjestelmälle*
- (c) stressitestien paljastamat riskit, ottaen huomioon laitoksen toiminnan luonne, laajuus ja monimuotoisuus.*

Tekniset sääntelystandardit, tekniset täytäntöönpanostandardit ja EPV:n ohjeet

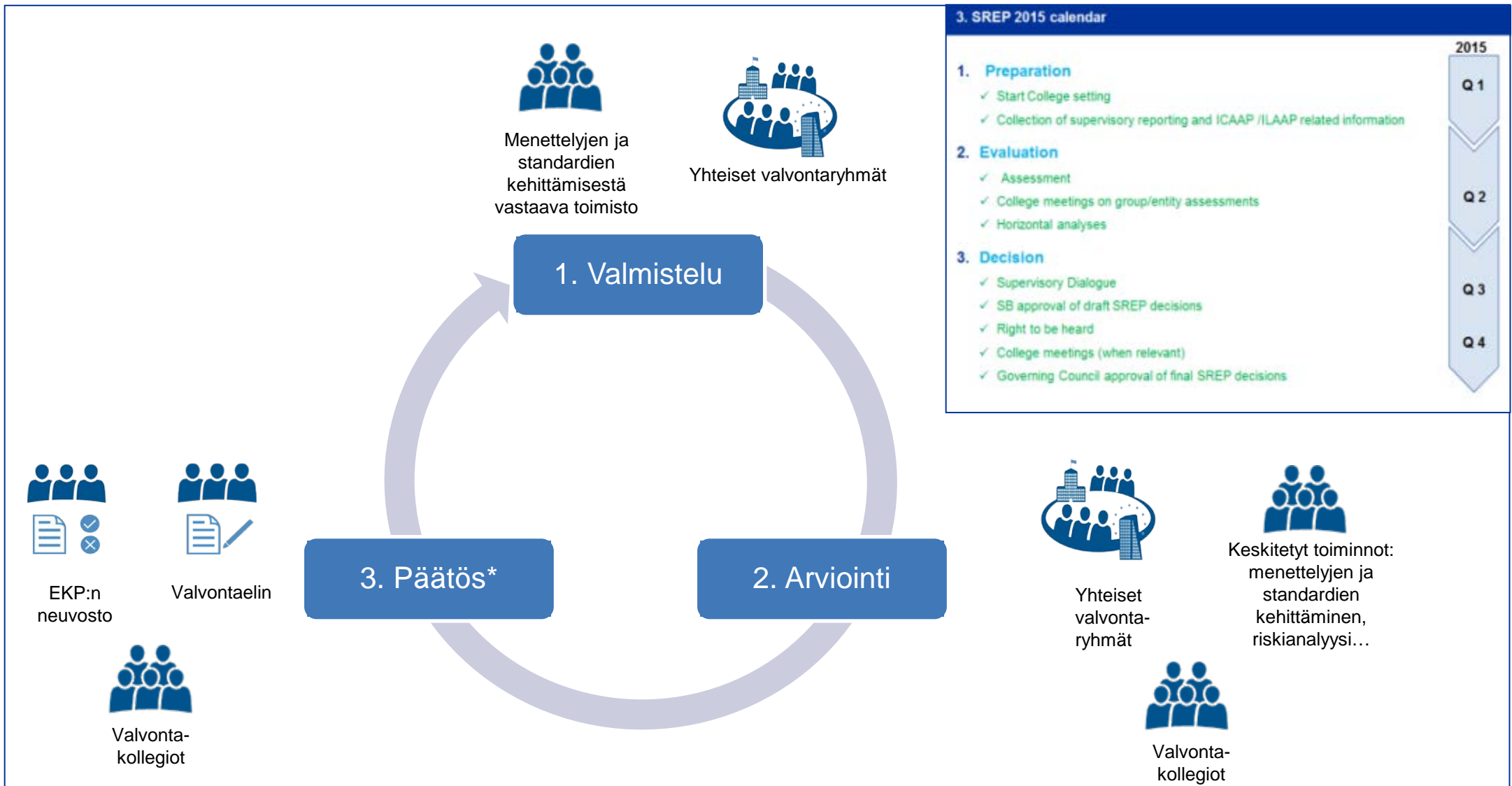
- *Tekniset täytäntöönpanostandardit vakavaraisuuslaskentaan liittyvistä yhteisistä päätöksistä*
- *Tekniset sääntelystandardit ja tekniset täytäntöönpanostandardit valvontakollegioiden toiminnasta*
- *Ohjeet valvojan arviointiprosessin (SREP) yhteisistä menettelyistä ja menetelmistä (EBA/GL/2014/13, 19.12.2014)*

Baselin pankkivalvontakomitean ja finanssimarkkinoiden vakauden valvontaryhmän periaatteet

Merkittävien laitosten valvonta-arviopäätökset laaditaan nyt EKP:n ja valvontamekanismiin osallistuvien 19 maan pankkivalvojen yhteistyönä yhteisten menettelyjen mukaan.

* Laitoksella on oikeus tulla kuulluksi ennen lopullista päätöstä. Päätös tehdään vastustamattajättämismenettelyllä, eli se katsotaan hyväksytyksi, ellei EKP:n neuvosto vastusta sitä.

Tarvittava infrastruktuuri luotiin alle vuodessa

- Yhteinen, integroitu tietojärjestelmä
- Suojattu tietojenvaihto kaikkien valvojien kesken
- Kaksitasoinen laadunvarmistus: sekä kansalliset valvontaviranomaiset että EKP tarkastavat pankkien toimittamien tietojen laadun
- Kansallisten valvontaviranomaisten ja EKP:n resurssien optimaalinen hyödyntäminen
- Menetelmien perusteellinen testaus vuoden 2014 jälkipuoliskon ja vuoden 2015 ensimmäisen neljänneksen aikana

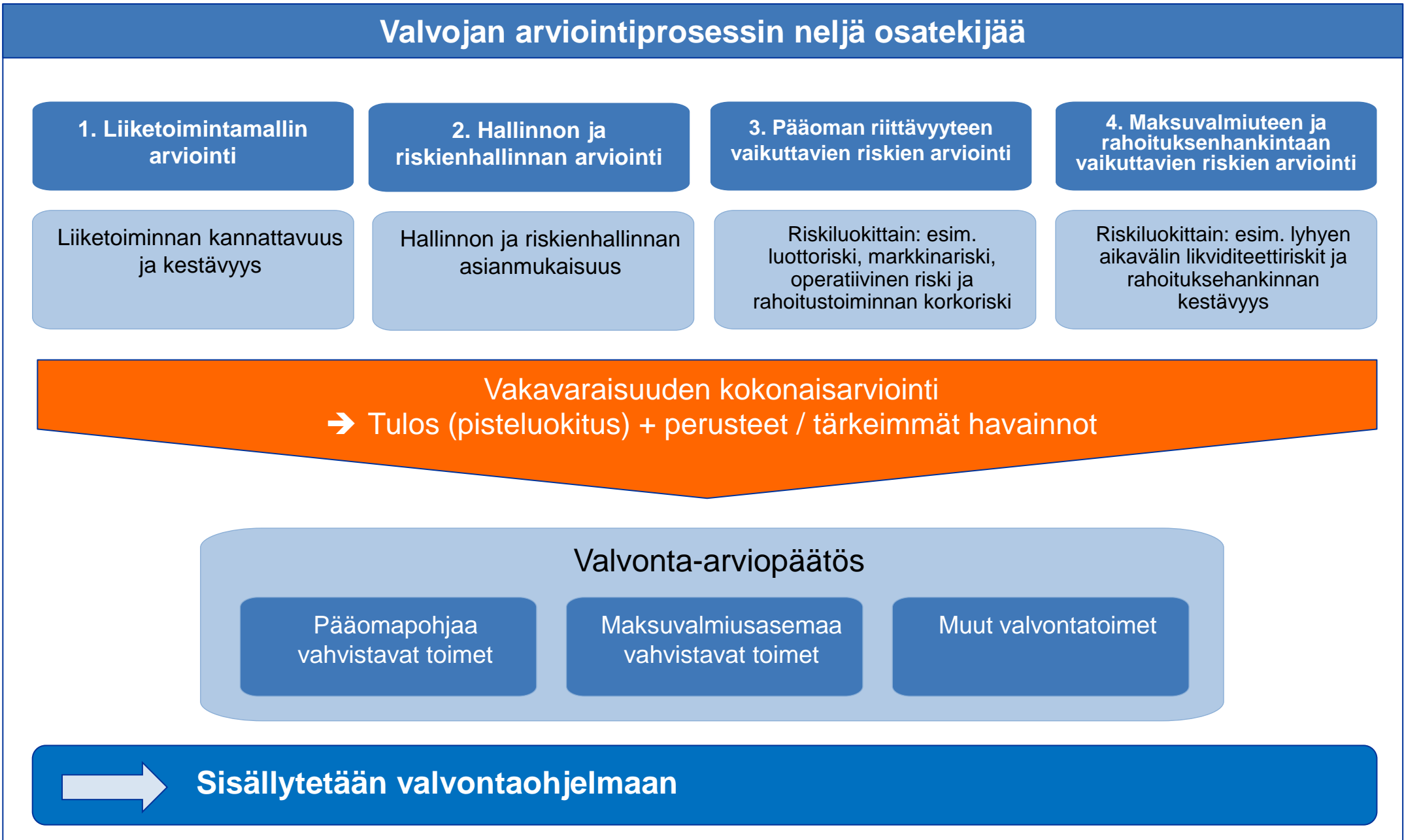
Valvojan arviointiprosessi oli avainhanke

- Yhteinen aikataulu
- Ylimmän johdon ohjauksessa
- EKP:n mikrovalvonnan pääosasto IV vastasi projektinhallinnasta, menettelyjen kehittämisestä sekä yleisestä johdonmukaisuudesta
- EKP:n ja kansallisten valvontaviranomaisten koko asiantuntemus saatiin aihekohtaisten työpajojen ja mikrovalvonnan pääosaston IV järjestämien tiedotustilaisuuksien avulla käyttöön etenkin menetelmien kehittämisessä

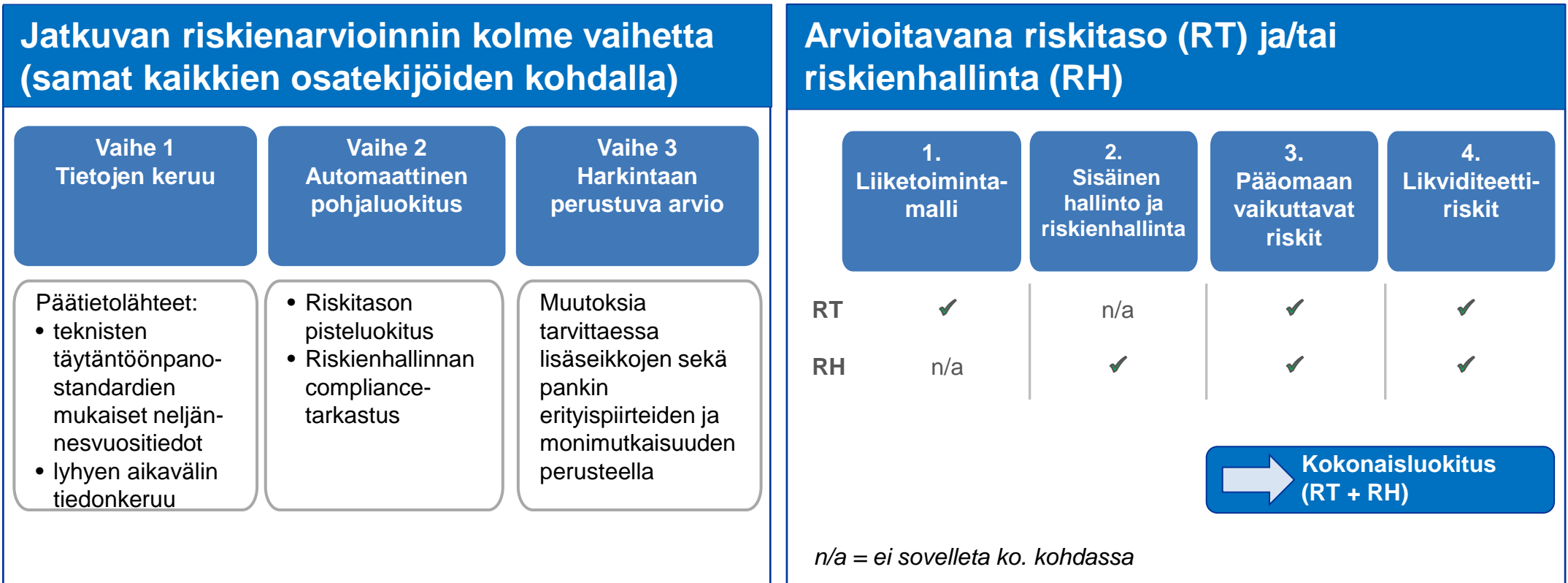

- ➔ Toteutettiin täysin suunnitellusti
- ➔ Yhteinen tietojärjestelmä valmis

EPV:n ohjeiden mukainen rakenne

Kaikkien neljän osatekijän arviointi etenee samalla tavalla – tuloksena luotettava riskiarvio

Valvonnan intensiteetti määritetään pankin riskiprofiilin ja koon perusteella.

Harkinta selkeiden periaatteiden rajoissa

- Nelitasoisessa luokitusasteikossa voidaan käyttää kohtuullista harkintaa. Vaiheen 2 pisteluokitusta voidaan harkinnan perusteella nostaa enintään yhdellä pykälällä tai laskea enintään kahdella pykälällä.
- Näin voidaan yhdistää oikeassa suhteessa
  - yhteinen arviointiprosessi, jolla varmistetaan kaikkien valvontamekanismin piirissä olevien pankkien valvonnan yhtenäisyys ja määritetään pohjatulos
  - tarvittava harkinnanvara, jotta voidaan huomioida laitosten erityispiirteet ja monimutkaisuus.
- Pisteluokitusta voidaan sekä nostaa että laskea, ja yhteiset valvontaryhmät kirjaavat kaikki muutokset perusteineen integroituun tietojärjestelmään.
- Selkeiden periaatteisiin pohjautuvaa harkintaa on lähtökohtaisesti käytettävä aina.
- Yhteiset valvontaryhmät käyttävät harkintaa kaikissa riskiluokissa molempiin suuntiin, eli vaiheen 2 pisteluokitusta voidaan sekä nostaa että laskea.

Harkinnanvara luokitusasteikolla

		Vaiheen 3 luokitus			
		1	2	3	4
Vaiheen 2 luokitus	1	Green	Green	Green	Red
	2	Green	Green	Green	Green
	3	Red	Green	Green	Green
	4	Red	Red	Green	Green

Green Mahdollinen vaiheessa 3
Red Ei mahdollinen vaiheessa 3

Liiketoimintamalli

- Painopistealueiden kartoitus (esim. tärkeimmät liiketoiminnot)
- Liiketoimintaympäristön arviointi
- Analyysi laitoksen taloudellisista ennusteista ja strategiasta
- Liiketoimintamallin arviointi:
  - elinkelpoisuus (vuoden aikana)
  - kestävyys (kolmen vuoden aikana)
  - kestävyys suhdannekierron aikana (yli kolme vuotta)
- Keskeisten heikkouksien arviointi

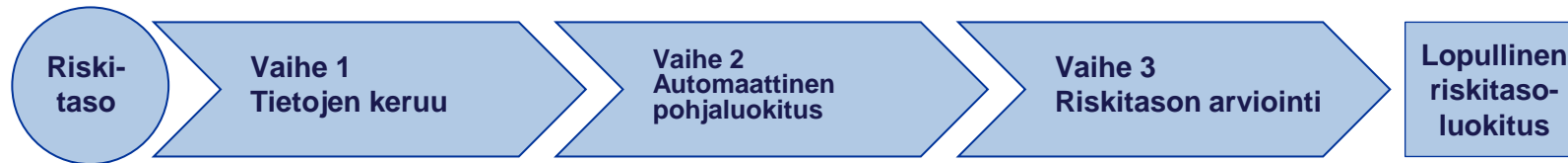
Esimerkkejä liiketoimintamalleista

- Omaisuudensäilyttäjä
- Yleisluotonantaja
- Vähittäisluotonantaja
- Pieni yleispankki
- Erikoistunut luotonantaja
- Yleispankki

Valvojan arviointiprosessia koskevien EPV:n ohjeiden kohtien 55–57 mukaisesti

Liiketoimintamalli

Vaihe 1

- Tietojen keruu ja liiketoiminta-alojen merkittävyyden arviointi

Vaihe 2

- Pohjaluokitus automaattisesti indikaattorien (esim. pääoman tuotto, kulu-tuottosuhte) perusteella

Vaihe 3

- Kattava analyysi
- Vaiheen 2 luokitusta mukautetaan tarvittaessa ottaen huomioon pankin erityispiirteet

Sisäinen hallinto ja riskienhallinta

- Sisäiset hallintojärjestelyt (ml. tärkeimmät valvontatoiminnot kuten riskienhallinta, sisäinen tarkastus ja compliance-toiminto)
- Riskienhallintajärjestelmä ja riskikulttuuri
- Riski-infrastruktuuri, sisäiset tiedot ja raportointi
- Palkkioperiaatteet ja -käytännöt

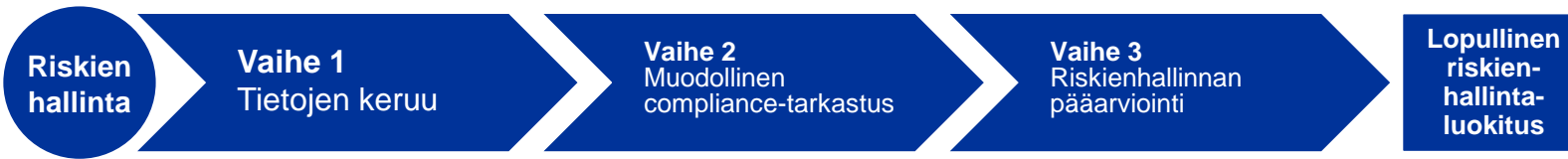
Kaksi esimerkkiä tärkeimmistä arviointikysymyksistä

- Onko laitoksessa compliance-toiminto, joka on organisatorisesti sekä toiminnallisesti erillinen ja itsenäinen liiketoimintavastuusta?
- Onko käytössä mekanismeja, joilla varmistetaan, että ylin johto voi ryhtyä ajoissa toimiin, joilla se voi tehokkaasti hallita ja tarvittaessa lieventää olennaisia haitallisia riskipositoita ja erityisesti sellaisia riskipositioita, jotka ylittävät tai lähes ylittävät hyväksytyn ja ilmoitetun riskinottohalun tai riskilimiitin?

Valvojan arviointiprosessia koskevien EPV:n ohjeiden kohtien 81-82 mukaisesti

Sisäinen hallinto ja riskienhallinta

Vaihe 1

- **Tietojen keruu esim. sisäistä hallintoa koskevan selvityksen avulla**

Vaihe 2

- **Vakavaraisuusdirektiivin vaatimusten noudattamisen tarkastus**
- **Analyysit esim. seuraavista aiheista**
  - organisaatorakenne
  - sisäinen tarkastus
  - compliance-toiminto
  - palkitseminen
  - riskinottohalu
  - riski-infrastruktuuri
  - raportointi

Vaihe 3

- **Kattava analyysi**
- **Vaiheen 2 tarkastuksen tulosta mukautetaan tarvittaessa ottaen huomioon pankin erityispiirteet**

Pääoman riittävyyteen liittyvät riskit

Kolme arviointinäkökulmaa (osa-aluetta)

Osa-alue 1 Valvontanäkökulma

Neljä riskiluokkaa:
luottoriski,
markkinariski,
operatiivinen riski ja
rahoitustoiminnan
korkoriski

- ✓ Tietojen keruu
- ✓ Pohjaluokitukset riskiluokittain
- ✓ Kattava analyysi

Osa-alue 2 Pankin näkökulma

- ✓ Tietojen keruu:
esim. ICAAP-raportit
- ✓ Pohjaluokitusten arviointi: EPV:n ohjeiden mukaiset vertailuarvot*
- ✓ Kattava analyysi

Osa-alue 3 Ennakoiva näkökulma

- ✓ Tietojen kerääminen: pankin sisäiset stressitestit
- ✓ Pohjaluokitusten arviointi: valvontaviranomaisten stressitestit
- ✓ Kattava analyysi

Vuoden 2015 arviointi

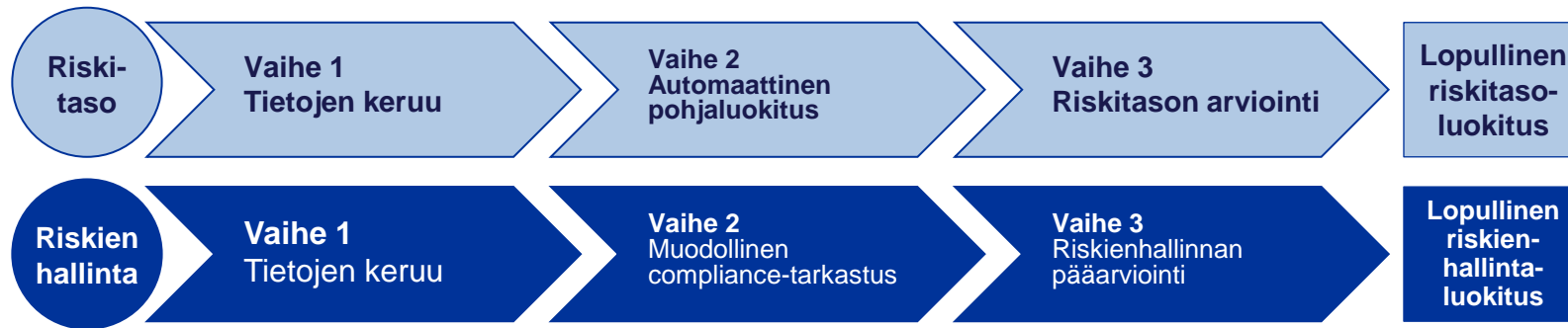
- Pääpaino osa-alueessa 1
- Osa-alueen 2 arviointituloksissa hajontaa
- Osa-alue 3 ei vielä täysin toteutunut

Valvojan arviointiprosessia koskevien EPV:n ohjeiden mukaisesti

* Valvojan arviointiprosessia koskevien EPV:n ohjeiden kohdan 335 mukaiset valvontatarkoituksiin käytettävät yhteisen valvontamekanismin vertailuarvot.

Pääoman riittävyyteen liittyvät riskit – osa-alue 1

➔ Kunkin riskitekijän perusteellinen analyysi: esim. **luottoriski**

Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3
<p>➤ Riskitaso:</p> <ul style="list-style-type: none"> Joukko ennalta määritettyjä indikaattoreita, jotka on laskettu teknisten täytäntöönpanostandardien ja lyhyen aikavälin tiedonkeruun perusteella <p>➤ Riskienhallinta:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tietojen keruu 	<p>➤ Riskitaso:</p> <ul style="list-style-type: none"> Automaattinen pohjaluokitus eri näkökohtien perusteella: <ul style="list-style-type: none"> Laatu (esim. järjestämättömien lainojen suhde) Riskien kattaminen (esim. arvonalennukset) <p>➤ Riskienhallinta:</p> <ul style="list-style-type: none"> Compliance-tarkastuksia: sisäinen hallinto, riskinottohalu, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus (erityisesti luottoriski) 	<p>➤ Riskitaso:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kattava analyysi, esim. <ul style="list-style-type: none"> Nykyinen riskipositio ja sen kehityssuunta Ennakoiva arvio Vertailu muihin laitoksiin Eri alaluokkien yksityiskohtainen analyysi, esim. <ul style="list-style-type: none"> Lainat yrityksille Lainat kotitalouksille <p>➤ Riskienhallinta:</p> <ul style="list-style-type: none"> Yksityiskohtainen analyysi pankkien kanssa pidettyjen aihekohtaisten tapaamisten pohjalta

Pääoman riittävyyteen liittyvät riskit – osa-alue 2

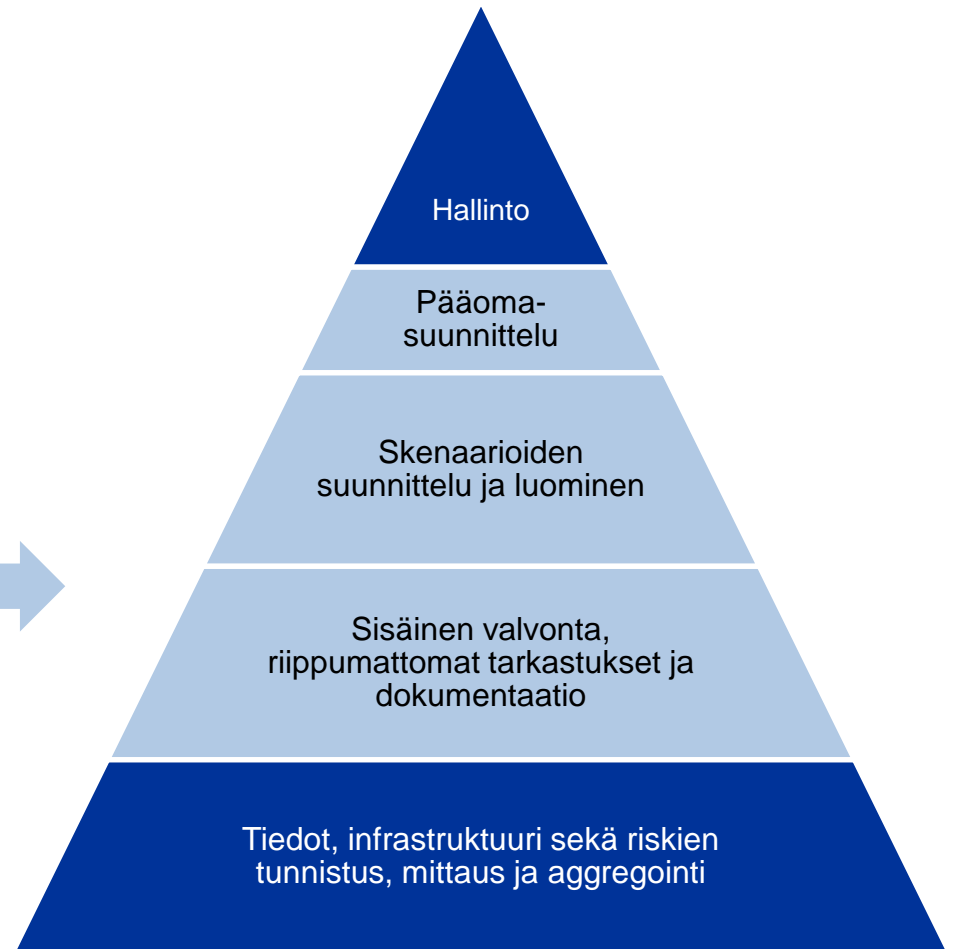
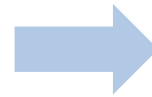
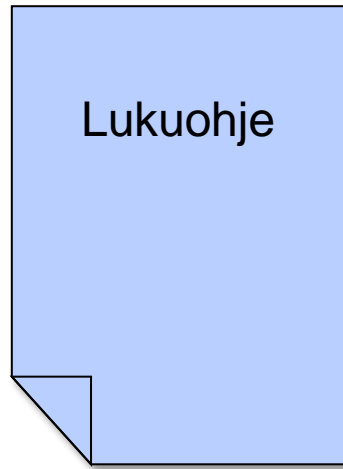
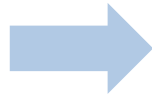
- ICAAP-menettelyn luotettavuuden arviointi
- ICAAP-tietojen raportointia koskevat EKP:n odotukset julkaistiin 8.1.2016, ja niiden pohjalta yhteiset valvontaryhmät
  - arvioivat koko ICAAP-menettelyn luotettavuuden (laadullinen arviointi)
  - vertaavat ICAAP-lukuja valvontamekanismin vertailulukuihin (määrällinen arviointi)
  - laativat osa-alueen 2 arvion käytettäväksi pääoman riittävyyden kokonaisarvioinnissa

EKP:n ICAAP-odotukset

- EPV:n ohjeluonnoksen mukaiset tiedot toimitettava huhtikuun 2016 loppuun mennessä (viitepäivämäärä 31.12.2015)
- Sisäinen dokumentaatio ja lukuohje
- Riskitietojen raportointimalli
- Pilarin 1 mukaisten lukujen ja ICAAP-lukujen yhteensovittaminen
- Laitoksen ylimmän johdon allekirjoittama selvitys laitoksen pääoman riittävyydestä ja sen tueksi analyysi ICAAP-menettelyn tuloksista

ICAAP – Laadullinen arviointi

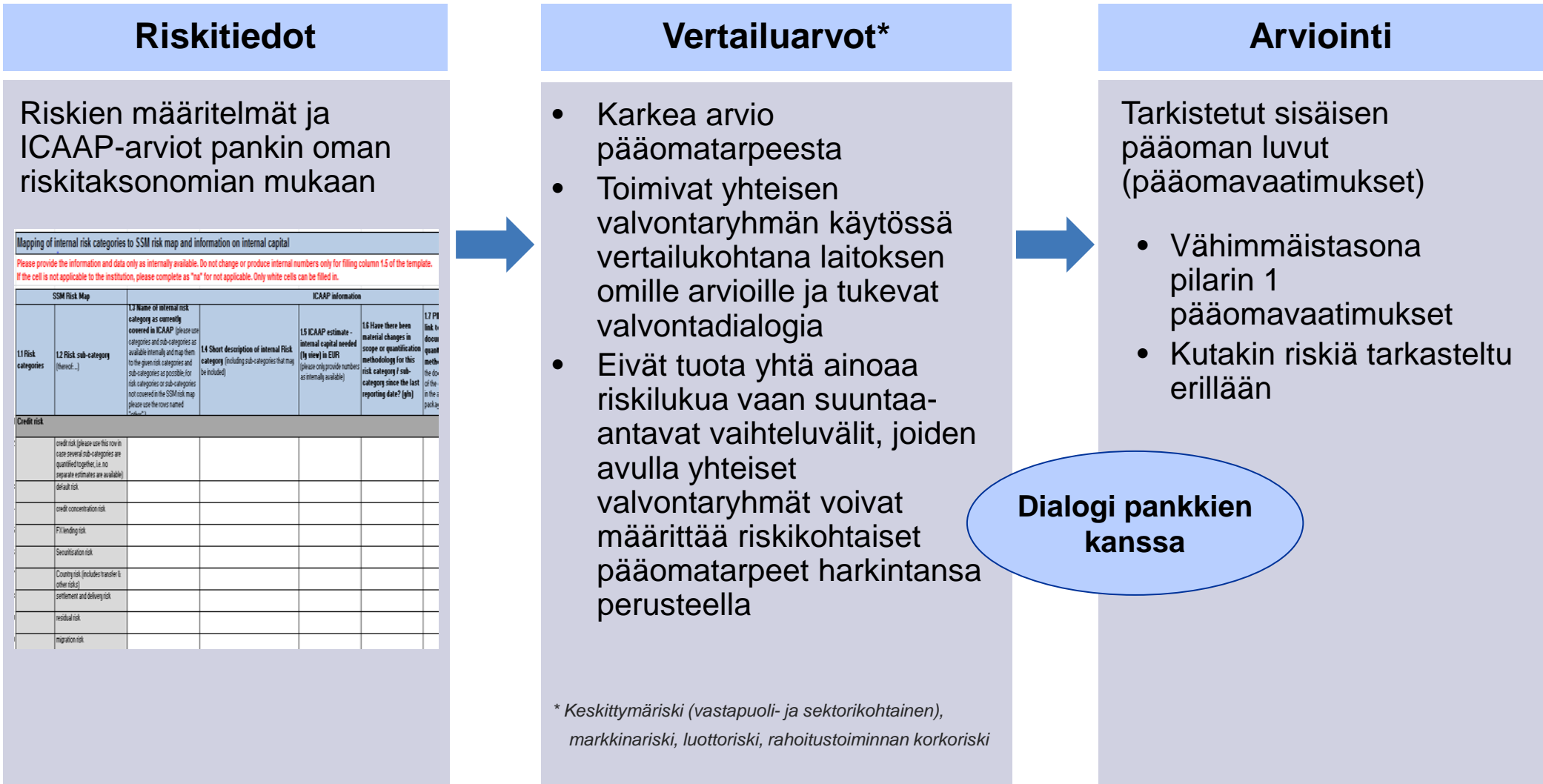
Pankin sisäiset, EPV:n ohjeissa määritetyt asiakirjat

Jaoteltu EPV:n ohjeiden rakenteen mukaan, jotta yhteisen valvontaryhmän on helpompi käsitellä pankin sisäisiä tietoja

Yhteisen valvontaryhmän arvio

→ Onko ICAAP-menettely luotettava? (kyllä/ei)

ICAAP – Määrällinen arviointi

Pääoman riittävyyteen liittyvät riskit – osa-alue 3

- Ennakoiva arvio
- Vuonna 2016 suoritetaan kaksi laajaa stressitestiä, joiden valmistelut ovat käynnissä

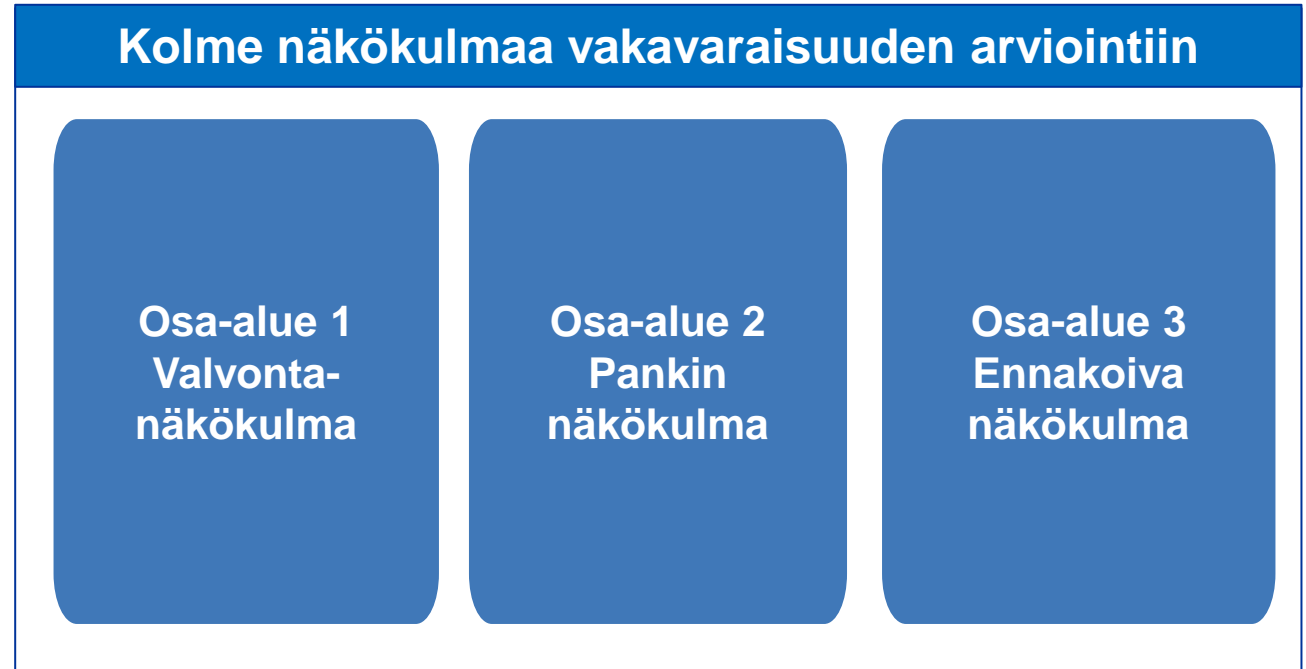
Ominaisuudet	EPV:n EU:n laajuinen stressitesti	Valvojan arviointiprosessin stressitesti
Laajuus	<ul style="list-style-type: none"> • 38 valvontamekanismin piirissä olevaa merkittävää laitosta	<ul style="list-style-type: none"> • Loput merkittävät laitokset* <i>* Poikkeukset mahdollisia, valmistelut käynnissä</i>
Aikataulu	<ul style="list-style-type: none"> • Testin aloitus: helmikuun 2016 loppu • Tulosten julkaisu: vuoden 2016 kolmannen neljänneksen alku	<ul style="list-style-type: none"> • Samankaltainen EPV:n stressitestin aikataulun kanssa

Stressitestien tulokset sisällytetään valvojan arviointiprosessiin

Vakavaraisuuteen liittyvien riskien arviointi eri näkökulmista

- Yhteinen valvontaryhmä arvioi laitoksen pääomatarpeet kolmesta eri näkökulmasta.
- Pääomatarpeiden pohjalta valvontaryhmä voi arvioida, onko laitoksen senhetkinen ja pääomitussuunnitelman mukaan hankittava pääoma laadullisesti ja määrällisesti riittävä.

Likviditeettiriskit

Kolme arviointinäkökulmaa (osa-alueita)

Osa-alue 1 Valvontanäkökulma

Lyhyen aikavälin maksuvalmiusasema, rahoituksenhankinnan kestävyys

- ✓ Tietojen keruu
- ✓ Lyhyen aikavälin maksuvalmiusaseman ja rahoitusaseman kestävyteen liittyvien riskien pohjaluokitus
- ✓ Kattava analyysi

Osa-alue 2 Pankin näkökulma

- ✓ Tietojen keruu: esim. ILAAP-raportit
- ✓ Pohjaluokitusten arviointi: laitoksen sisäisten arvioiden tarkastaminen
- ✓ Kattava analyysi: esim. ILAAP-menettelyn luotettavuus

Osa-alue 3 Ennakoiva näkökulma

- ✓ Tietojen keruu: pankin sisäiset stressitestit
- ✓ Pohjaluokitusten arviointi: valvontaviranomaisten stressitestit
- ✓ Valvontaviranomaisten stressitestien ja pankin sisäisten stressitestien tulosten arviointi

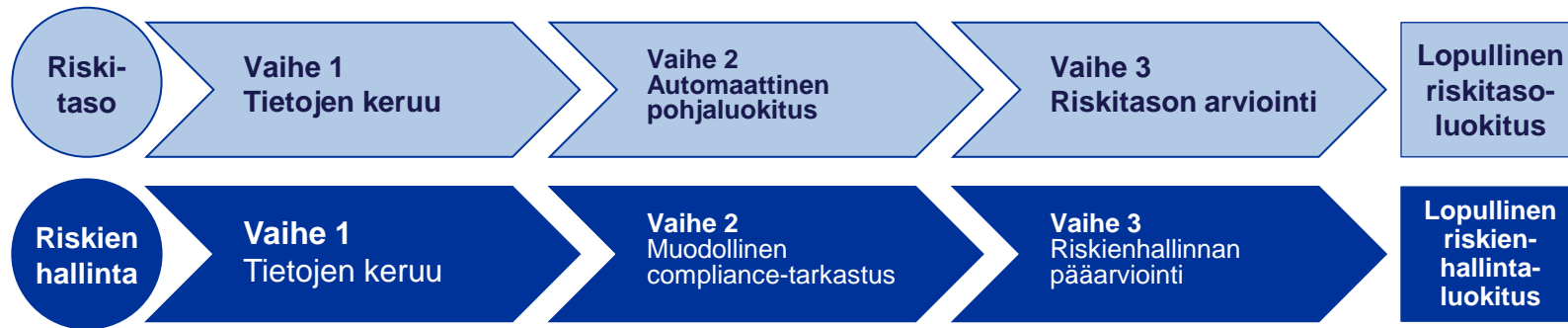
Vuoden 2015 arviointi

- ✓ Pääpaino osa-alueessa 1
- ✓ Osa-alue 2 ei vielä täysin toteutunut
- ✓ Osa-alue 3 ei vielä täysin toteutunut

Valvojan arviointiprosessia koskevien EPV:n ohjeiden kohtien 370-373 mukaisesti

Likviditeettiriskit – osa-alue 1

➔ Kunkin riskitekijän perusteellinen analyysi: esim. lyhyen aikavälin maksuvalmiusasema

Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3
<p>➤ Riskitaso:</p> <ul style="list-style-type: none"> Joukko ennalta määritettyjä indikaattoreita, jotka on laskettu teknisten täytäntöönpanostandardien ja lyhyen aikavälin tiedonkeruun perusteella <p>➤ Riskienhallinta:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tietojen keruu 	<p>➤ Riskitaso:</p> <ul style="list-style-type: none"> Automaattinen pohjaluokitus eri näkökohtien perusteella: <ul style="list-style-type: none"> maksuvalmiusvaatimus lyhytaikainen rahoitus / kokonaisrahoitus <p>➤ Riskienhallinta:</p> <ul style="list-style-type: none"> Compliance-tarkastuksia: sisäinen hallinto, riskinottohalu, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus 	<p>➤ Riskitaso:</p> <ul style="list-style-type: none"> Yksityiskohtainen analyysi: <ul style="list-style-type: none"> lyhytaikaiseen tukku-rahoitukseen liittyvä riski päivänsisäinen riski likviditeettipuskureiden laatu rahoituksen rakenteellinen epäsuhta <p>➤ Riskienhallinta:</p> <ul style="list-style-type: none"> Perusteellinen analyysi pankkien kanssa pidettyjen aihekohtaisten tapaamisten pohjalta

Likviditeettiriskit – osa-alueet 2 ja 3

- ILAAP-menettelyn luotettavuuden arviointi
- ILAAP-tietojen raportointia koskevat EKP:n odotukset julkaistiin 8.1.2016, ja niiden pohjalta yhteiset valvontaryhmät
  - arvioivat koko ILAAP-menettelyn luotettavuuden (laadullinen arviointi)
  - vertaavat ILAAP-lukuihin perustuvia tarpeita ja stressitestien oletuksia valvontamekanismin vertailulukuihin (määrällinen arviointi)
  - laativat osa-alueiden 2 ja 3 arvion käytettäväksi likviditeetin riittävyyden kokonaisarvioinnissa

Yhteisen valvontamekanismin valvontaprioriteetit vuodelle 2016 (ote)

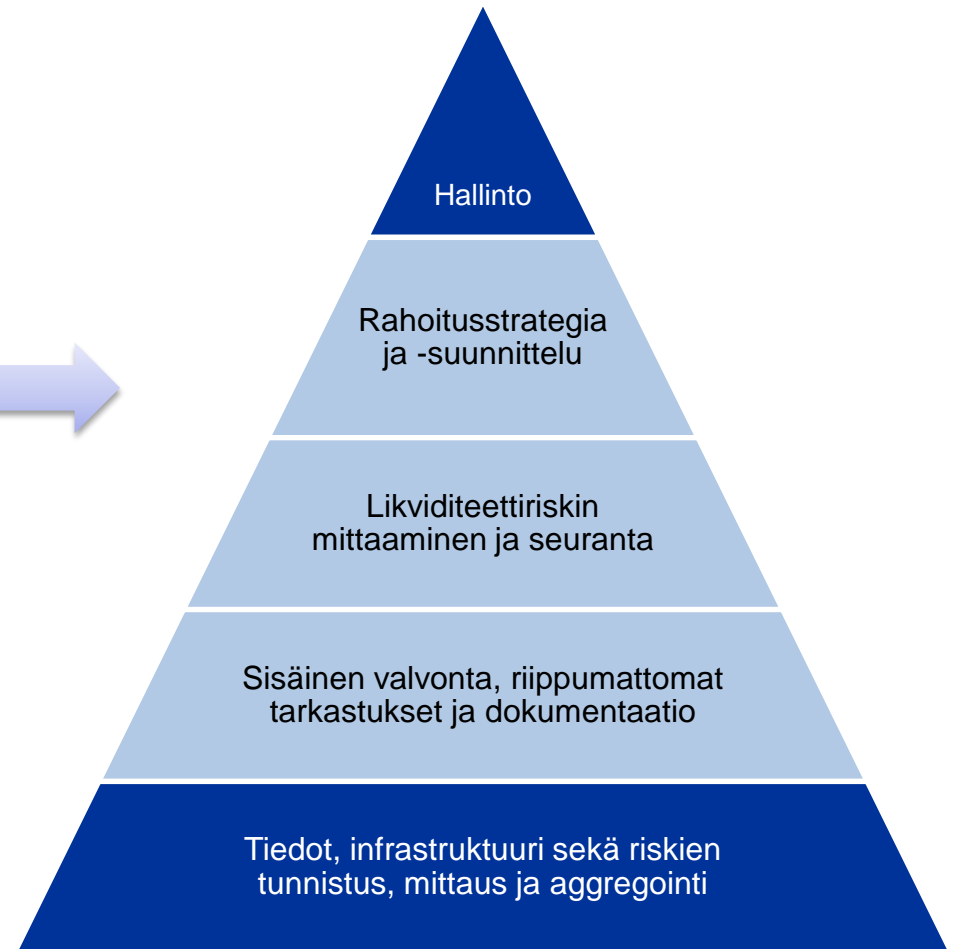
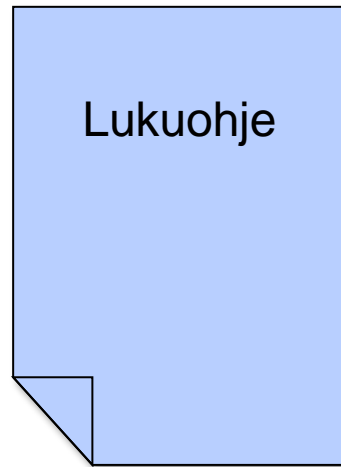
Maksuvalmius

Vuonna 2015 valvojan arviointiprosessissa ilmeni, että likviditeettiriskien hallintaa koskevat valvontaodotukset eivät vielä täytyneet kaikkien pankkien kohdalla. Yhteinen valvontamekanismi kiinnittää siis erityistä huomiota pankkien maksuvalmiuden hallintaprosessiin (Internal Liquidity Adequacy Assessment Processes, ILAAP). Tarkoituksena on käydä läpi edistystä likviditeetti- ja rahoitusriskien hallintamenettelyjen käyttöönotossa ja ylläpidossa niin normaalitilanteessa kuin häiriötilanteissakin.

EKP:n ILAAP-odotukset

- EPV:n ohjeluonnoksen mukaiset tiedot toimitettava huhtikuun 2016 loppuun mennessä (viitepäivämäärä edellisen vuoden loppu)
- Sisäinen dokumentaatio ja lukuohje
- Itsearviointi
- Laitoksen ylimmän johdon allekirjoittama selvitys laitoksen likviditeetin riittävyydestä ja sen tueksi analyysi ILAAP-menettelyn tuloksista

ILAAP – Laadullinen arviointi

Pankin sisäiset, EPV:n ohjeissa määritetyt asiakirjat

Jaoteltu EPV:n ohjeiden rakenteen mukaan, jotta yhteisen valvontaryhmän on helpompi käsitellä pankin sisäisiä tietoja

Yhteisen valvontaryhmän arvio

→ Onko ILAAP-menettely luotettava? (kyllä/ei)

Vakavaraisuuden kokonaisarviointi

- Tiivis kokonaisarvio laitoksen riskiprofiilista
  - perustana neljän osatekijän analyysi (ei pelkkä yhteissumma)
  - kaikki valvojan arviointiprosessin neljä osatekijää lähtökohtaisesti yhtä tärkeitä
- Arvioinnissa otetaan huomioon
  - laitoksen pääoma-/likviditeettisuunnitelmat, joilla valmistaudutaan vakavaraisuusdirektiivin ja -asetuksen täysimittaisten vaatimusten noudattamiseen
  - vertailu muihin laitoksiin
  - makroympäristö, jossa laitos toimii

Valvojan arviointiprosessia koskevien EPV:n ohjeiden taulukon 13 (s. 171–172) mukaisesti vakavaraisuuden kokonaisarvioinnin pistetulokset vastaavat valvojan kokonaisarviota laitoksen elinkelpoisuudesta. Mitä korkeampi pistetulos, sitä suurempi riski laitoksen elinkelpoisuuteen kohdistuu yhden tai useamman riskiprofiilin piirteen vuoksi (ml. laitoksen liiketoimintamalli, sisäinen hallintojärjestelmä sekä laitoksen vakavaraisuuteen tai maksuvalmius- asemaan kohdistuvat yksittäiset riskit).

Laitoksen riskiprofiili koostuu aina useista toisiinsa liittyvistä riskitekijöistä.

Johdonmukainen ja oikeudenmukainen kohtelu

- Arvioita ja päätöksiä valmisteltaessa tehdään paljon vertailevia analyyseja, jotta voidaan
  - tuottaa yhteisille valvontaryhmille lisätietoa useista eri näkökulmista
  - tukea politiikkakeskusteluja ja päätöksentekoprosessia.

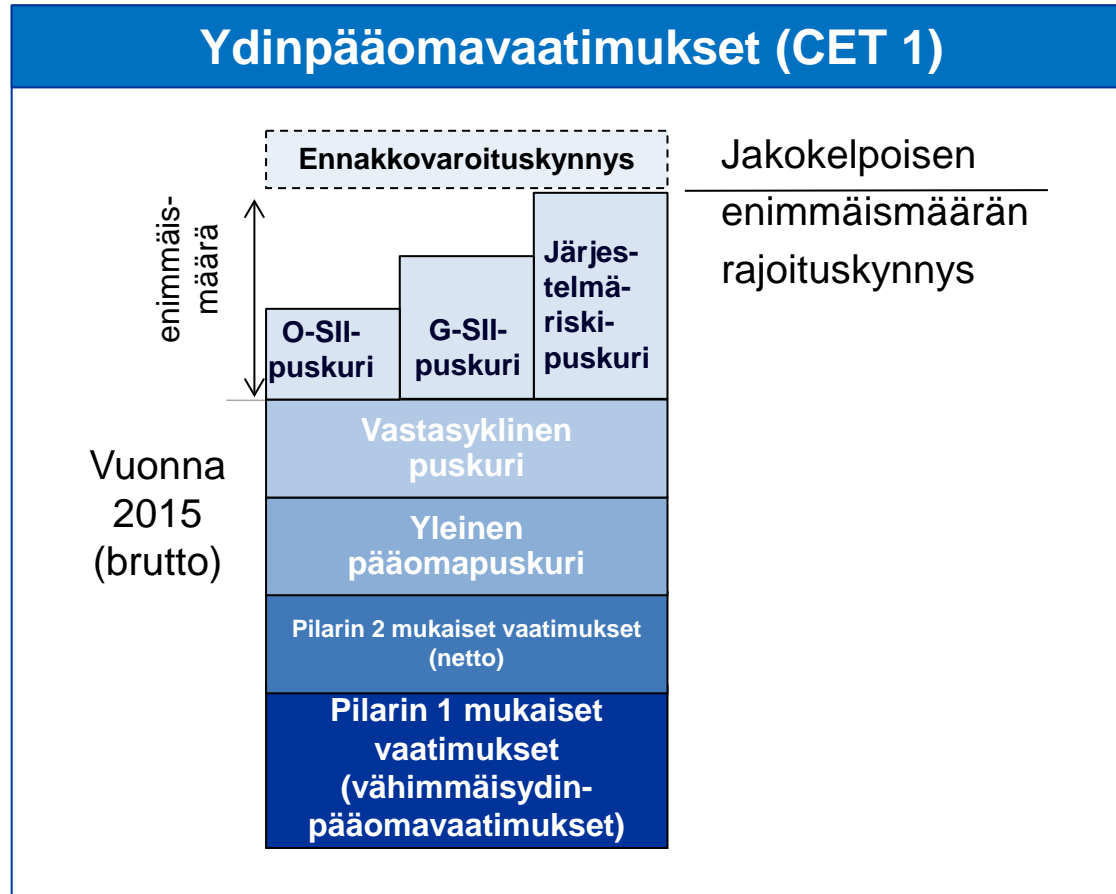
Ensimmäistä kertaa voitiin tehdä myös laajoja pankkien välisiä vertailuja ja vertailuanalyyseja, joten kaikkia laitoksia voitiin arvioida yhdenmukaisesti ja samalla edistettiin pankkitoiminnan sisämarkkinoiden yhdentymistä.

Vakavaraisuuden kokonaisarviointi muodostaa pohjan pääoman ja likviditeetin riittävyyden arvioinnille, ja sitä käytetään puutteiden korjaamiseksi tarvittavien valvontatoimien perustana.

- Valvontaelin valmistelee valvonta-arviopäätökset, jotka EKP:n neuvosto hyväksyy vastustamattajättämismenettelyllä.
- Valvonta-arviopäätökset voivat sisältää:
  - **Omia varoja koskevia lisävaatimuksia**
    - Vuonna 2015 täydentäviä ydinpääomavaatimuksia (vaatimuksena vähimmäistasoa korkeampi ydinpääomasuhde)
    - Suositus toimista, joilla varmistetaan, että vähitellen käyttöön otettavat täysimääräiset vakavaraisuusvaatimukset pystytään täyttämään.
  - **Laitoskohtaisia määrällisiä maksuvalmiusvaatimuksia**
    - Säädettyä vähimmäistasoa korkeampi maksuvalmiusvaatimus
    - Pidemmät selviytymisjaksot
    - Kansalliset toimet
  - **Muita laadullisia valvontatoimia**
    - YVM-asetuksen artiklan 16 kohdan 2 mukaisia muita valvontatoimia voivat olla esim. liiketoiminnan rajoittaminen tai supistaminen, vaatimus riskien vähentämisestä sekä lisäraportointia tai useammin tapahtuvaa raportointia koskevien vaatimusten asettaminen.

Valvonta-arviopäätös – pääomapohjaa vahvistavat toimet

Pääpaino jakokelpoisessa enimmäismäärässä* (EPV:n 18.12.2015 antaman lausunnon mukaisesti)

- ✓ Vaatimusten täyttöjärjestys: pilari 1, pilari 2 (netto), puskurit
- ✓ Vuonna 2015 pilarin 2 pääomavaatimuksissa ja (vaiheittain käyttöön otettavissa) puskurivaatimuksissa oli mukana vain ydinpääoma
- ✓ Jakokelpoisen enimmäismäärän laskentaan saa sisällyttää ydinpääomasta vain määrän, jota ei käytetä pilarin 1 ja pilarin 2 ydinpääomavaatimusten täyttämiseen

* Jakokelpoinen enimmäismäärä:

Pankin voitonjakoon (esim. osingot, ensisijaiseen lisäpääomaan (AT1) kuuluviin instrumentteihin liittyvät kuponkimaksut ja lisäedut) sovelletaan pakollisia rajoituksia, jos pankki ei täytä yhteenlaskettua puskurivaatimusta (sovellettavien puskurivaatimusten summa). Tällöin pankkia kielletään automaattisesti jakamasta jakokelpoista enimmäismäärää enemmän voittoja. Jakokelpoinen enimmäismäärä lasketaan kertomalla pankin jakokelpoinen voitto kertoimella 0,6–0 sen mukaan, kuinka paljon ydinpääomaa (CET1) puuttuu yhteenlaskettuihin puskurivaatimuksiin nähden.

Valvonta-arviopäätös – maksuvalmiusasemaa vahvistavat toimet

Vuoden 2015 laitoskohtaiset maksuvalmiusvaatimukset:

- Maksuvalmiusvaatimukset tulivat voimaan 1.10.2015.
- Maksuvalmiutta arvioidaan sekä laadullisesti että määrällisesti esim. seuraavien indikaattorien avulla:
  - rahoitusprofiili
  - selviytymisjakso
  - likvidit varat
  - riippuvuus lyhytaikaisesta tukkurahoituksesta.

Esimerkkejä maksuvalmiusasemaa vahvistavista toimista

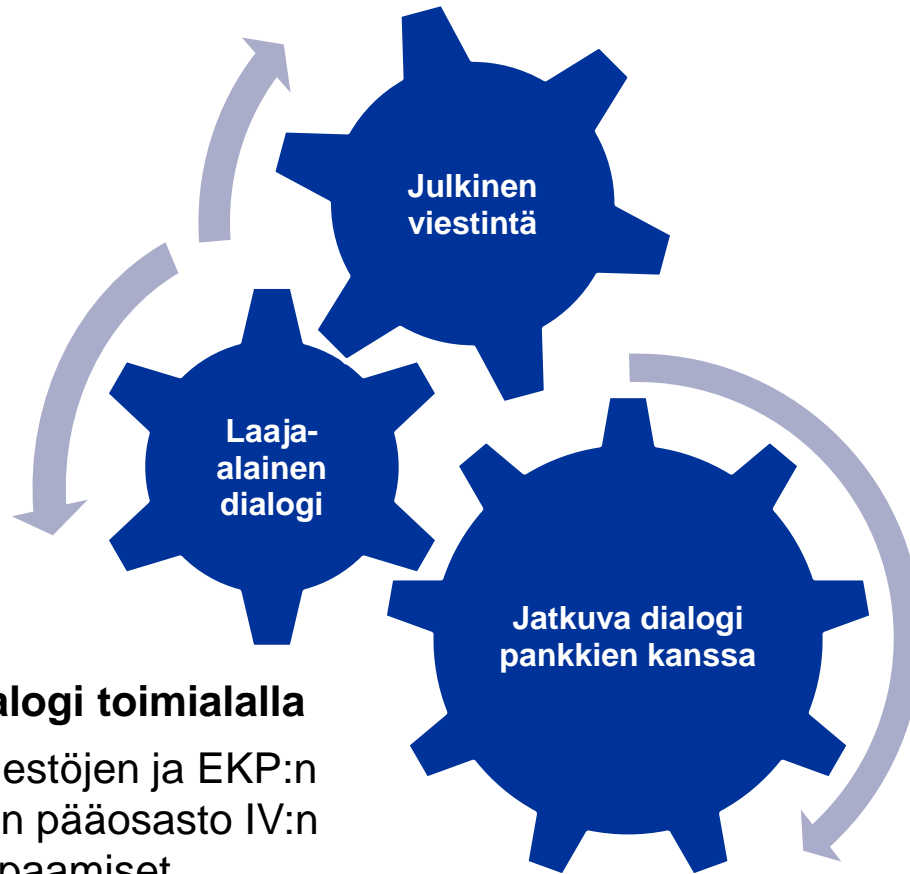
- ✓ Vähimmäisvaatimusta tiukempi maksuvalmiusvaatimus
- ✓ Vaatimus tietystä vähimmäisselviytymisjaksosta
- ✓ Likvideille varoille asetettava vähimmäisvaatimus

Valvonta-arviopäätös – muut valvontatoimet

YVM-asetuksen artiklan 16 kohta 2

Asetuksen nojalla EKP voi

- (a) vaatia, että laitoksilla on omia varoja enemmän kuin lakisääteiset pääomavaatimukset edellyttävät
- (b) vaatia järjestelyjen, prosessien, mekanismien ja strategioiden vahvistamista
- (c) vaatia laitoksia esittämään suunnitelma valvontavaatimusten noudattamiseksi ja asettamaan määräaika sen täytäntöönpanolle
- (d) vaatia laitoksia soveltamaan omia varoja koskevien vaatimusten suhteen erityistä tappiovarauspolitiikkaa tai erityistä taseen erien käsittelyä
- (e) rajoittaa tai supistaa laitosten liiketoimintaa, toimintoja tai verkostoa tai kehottaa laitoksia päättämään sellainen toiminta, josta aiheutuu liian suuria riskejä laitoksen vakaudelle
- (f) vaatia laitoksia vähentämään niiden toimintaan, tuotteisiin ja järjestelmiin sisältyvää riskiä
- (g) vaatia laitoksia rajoittamaan muuttuvan palkkio-osan määrää
- (h) vaatia laitoksia käyttämään nettovoittoja omien varojen vahvistamiseen
- (i) rajoittaa voitonjakoa osakkeenomistajille, jäsenille tai ensisijaiseen lisäpääomaan luettavien instrumenttien haltijoille tai kieltää se, edellyttäen että kieltä ei voida katsoa laitoksen maksulaiminlyönniksi
- (j) asettaa lisäraportointia tai useammin tapahtuvaa raportointia koskevia vaatimuksia
- (k) asettaa erityisiä maksuvalmiusvaatimuksia, kuten rajoituksia saatavien ja velkojen välisille maturiteettieroille
- (l) vaatia antamaan lisätietoja
- (m) erottaa milloin tahansa luottolaitosten ylimmän hallintoelimen jäsenet.

Laaja-alainen dialogi toimialalla

- ✓ Pankkialan järjestöjen ja EKP:n mikrovalvonnan pääosasto IV:n säännölliset tapaamiset
- ✓ Seminaarit merkittävien laitosten kanssa

Julkinen viestintä

- ✓ Pankkivalvontaopas
- ✓ EKP:n kannanotot (esim. jakokelpoista enimmäismäärää ja palkitsemista koskevat kannanotot)
- ✓ Valvontaelimen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan puheet
- ✓ Kirjeet Euroopan parlamentin jäsenille, kuulemistilaisuudet ja keskustelut parlamentin jäsenten kanssa

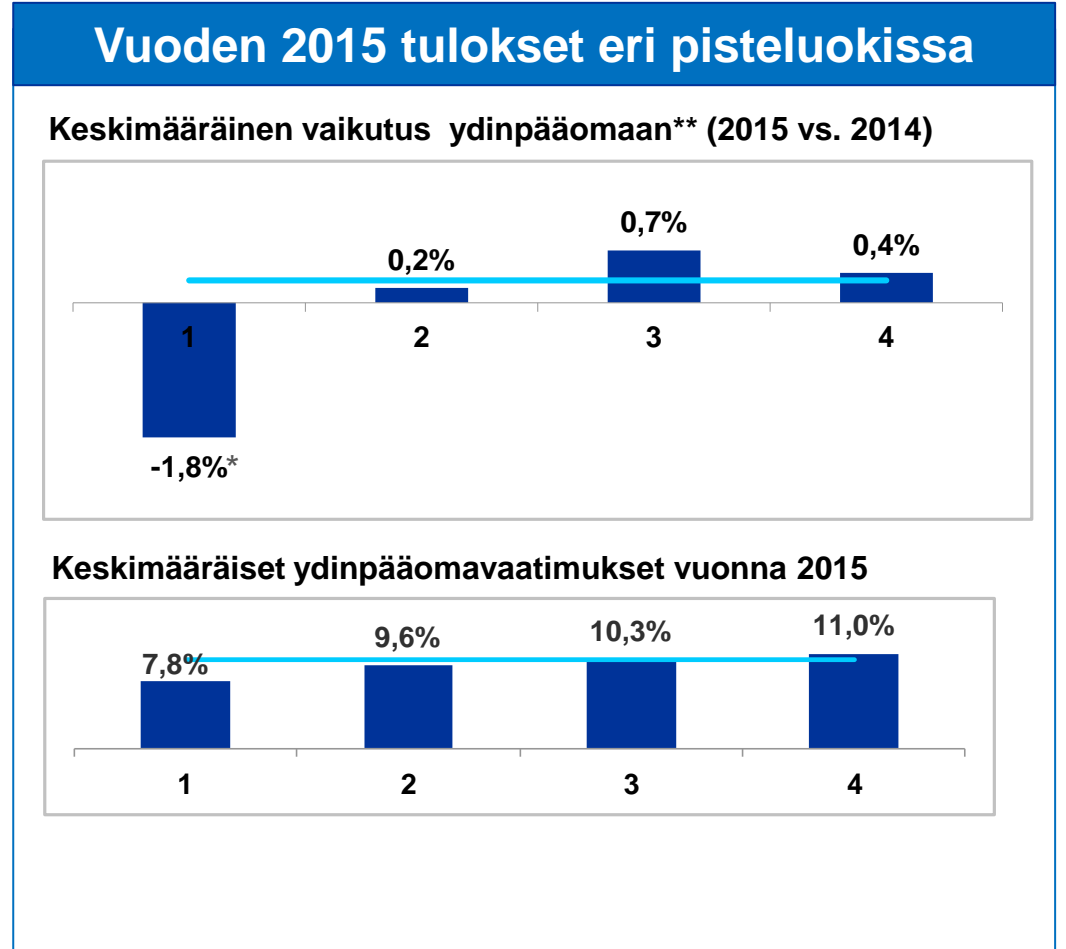
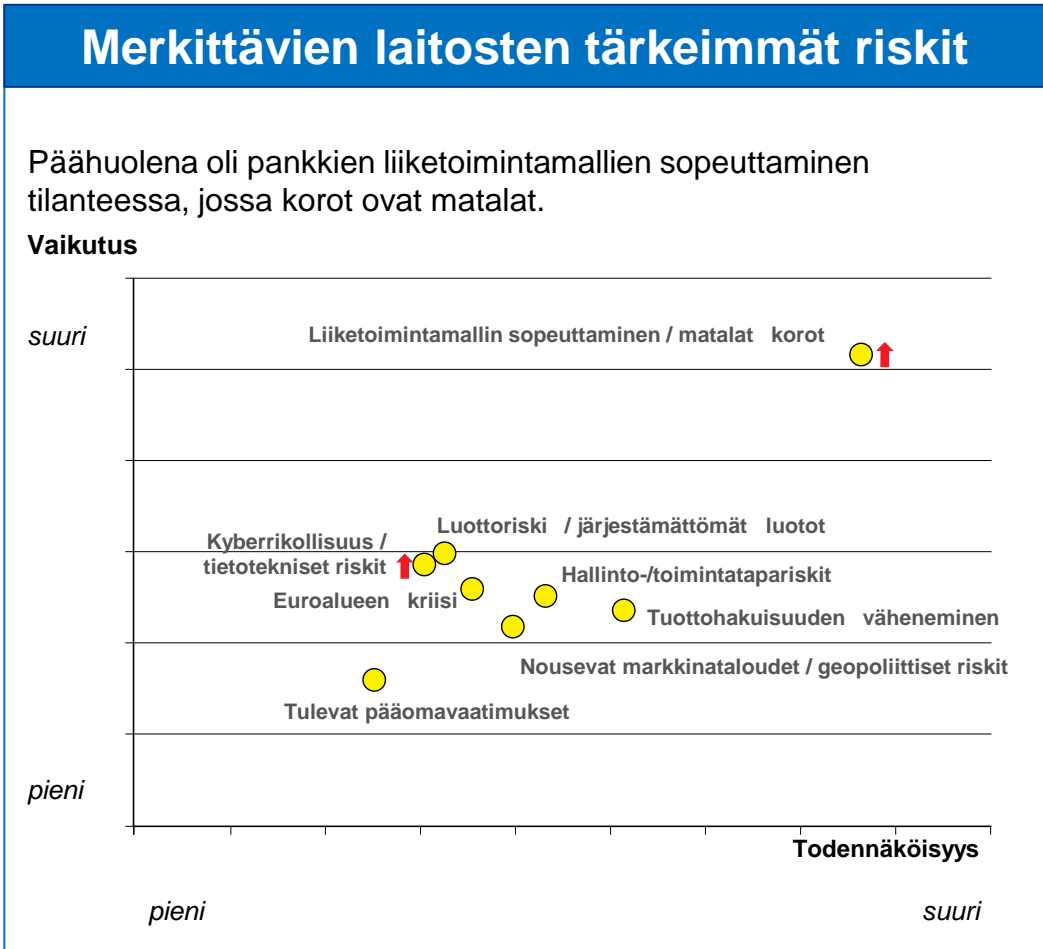
Jatkuva dialogi pankkien kanssa

- ✓ Valvontaohjelma
- ✓ Pankkien ja yhteisten valvontaryhmien tapaamiset (erityisesti ennen valvontarviopäätöstä)
- ✓ Valvontarviopäätökset (oikeus tulla kuulluksi)

Pankit saavat

- ✓ riittävästi tietoa käytettyjen menetelmien ja riskien arvioinnin ymmärtämiseksi sekä puutteiden korjaamiseksi
- ✓ riittävän varmuuden tilanteesta pääomasuunnittelunsa pohjaksi.

- Vuonna 2015 merkittävien laitosten riskit eivät kokonaisuutena vähentyneet vuodesta 2014.
  - Pankkijärjestelmän pääomapohja on säilytettävä, ja joissakin tapauksissa sitä on vahvistettava
- **Kokonaispääomavaatimukset kasvoivat 0,50 prosenttiyksikköä vuodesta 2015 vuoteen 2016.**
  - ✓ Monet pankit eivät ole vielä kokonaan toipuneet vuoden 2012 finanssikriisistä, joten ne kärsivät edelleen ongelmista ja ovat alttiina riskeille. Keskimääräiset pilarin 2 mukaiset pääomavaatimukset kasvoivatkin 0,30 prosenttiyksikköä vuodesta 2015.
  - ✓ Pääomavaatimukset kasvoivat vielä 0,20 prosenttiyksikköä sen vuoksi, että järjestelmäriskipuskureille asetettuja vaatimuksia otetaan vaiheittain käyttöön.

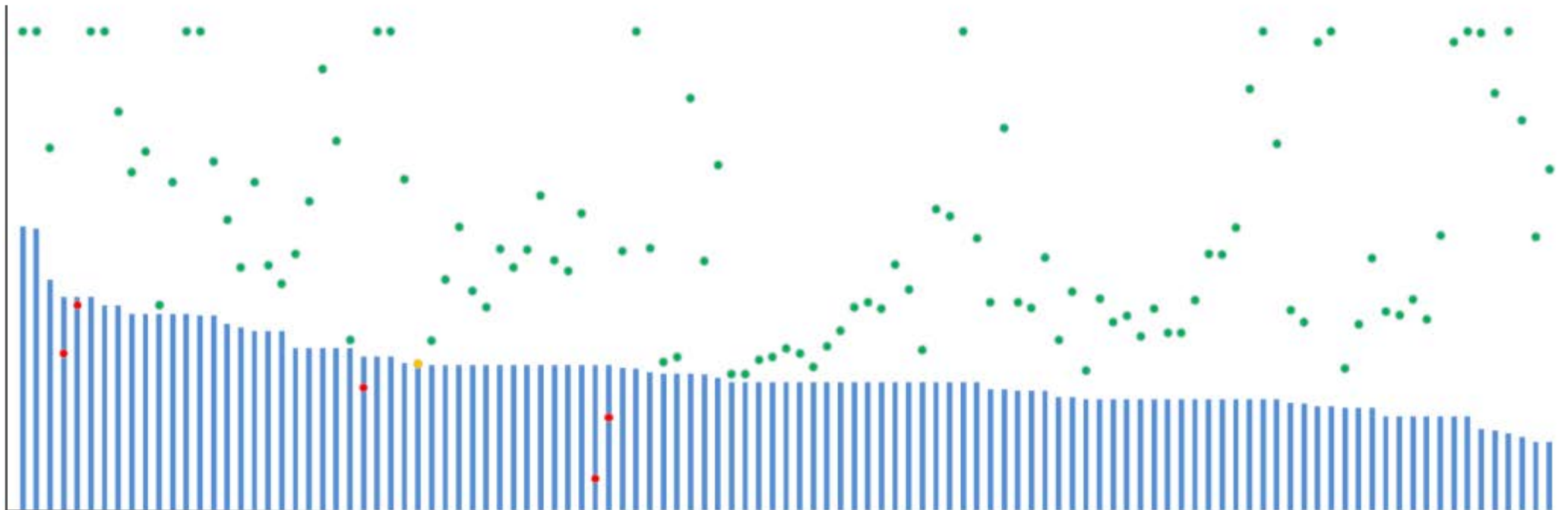

* Vain hyvin harvat pankit tässä luokassa voivat aiheuttaa suurta epävakautta.

** Pl. järjestelmäriskipuskurit.

Valtaosalla merkittävistä laitoksista pääoman määrä ylittää ydinpääomavaatimukset ja puskurivaatimukset

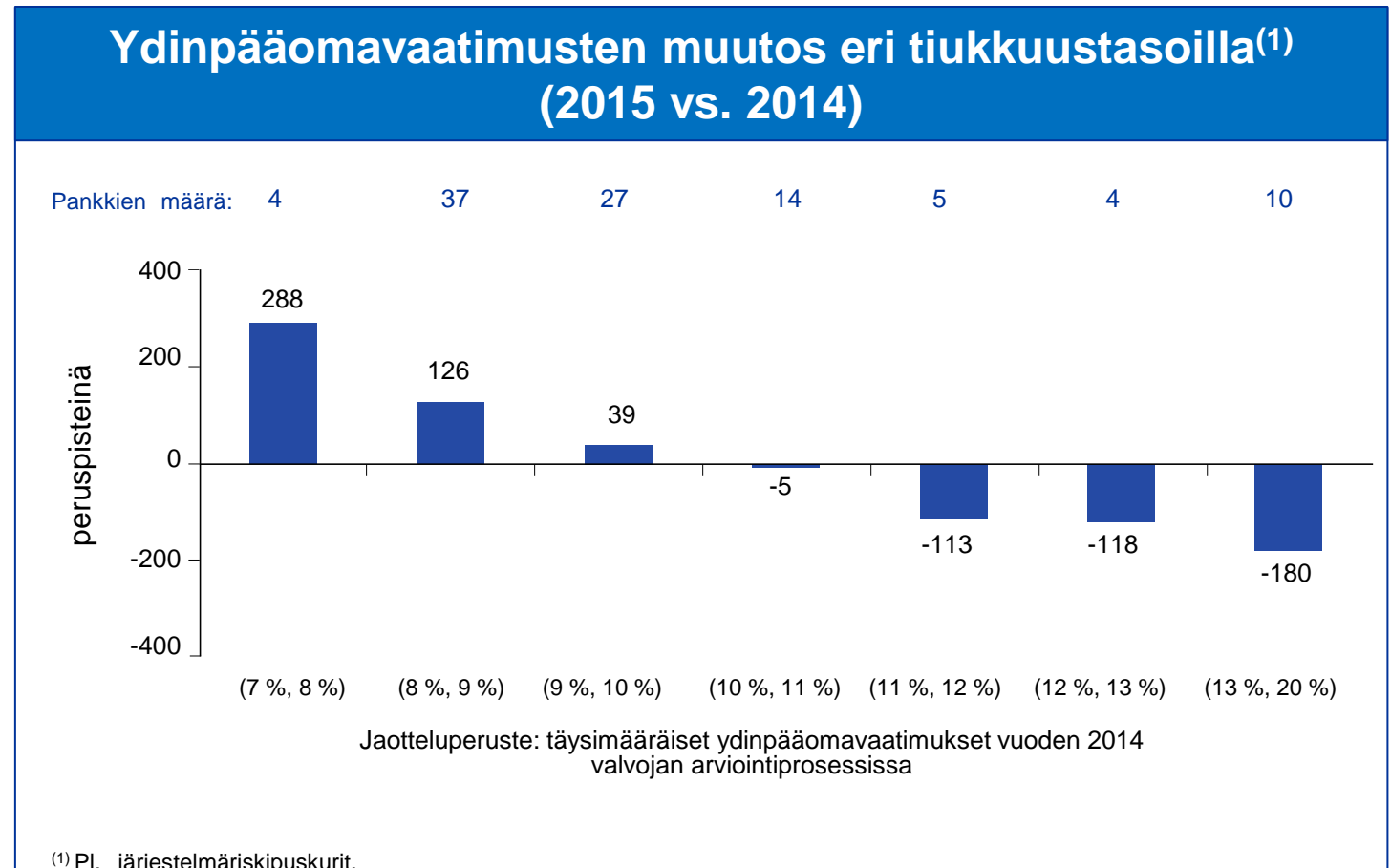

Vaadittu ydinpääomasuhde (vuoden 2016 vaatimustaso)
= Pilari 1 + pilari 2 + puskurit (ilman 0,25 prosenttiyksikön ennakkovaroituskynnystä)

- Pankit, joiden ydinpääomasuhde ylittää ydinpääomavaatimukset ja ennakkovaroituskynnyksen
- Pankit, joiden ydinpääomasuhde ylittää ydinpääomavaatimukset mutta alittaa 0,25 prosenttiyksikön ennakkovaroituskynnyksen
- Pankit, joiden ydinpääomasuhde alittaa ydinpääomavaatimukset

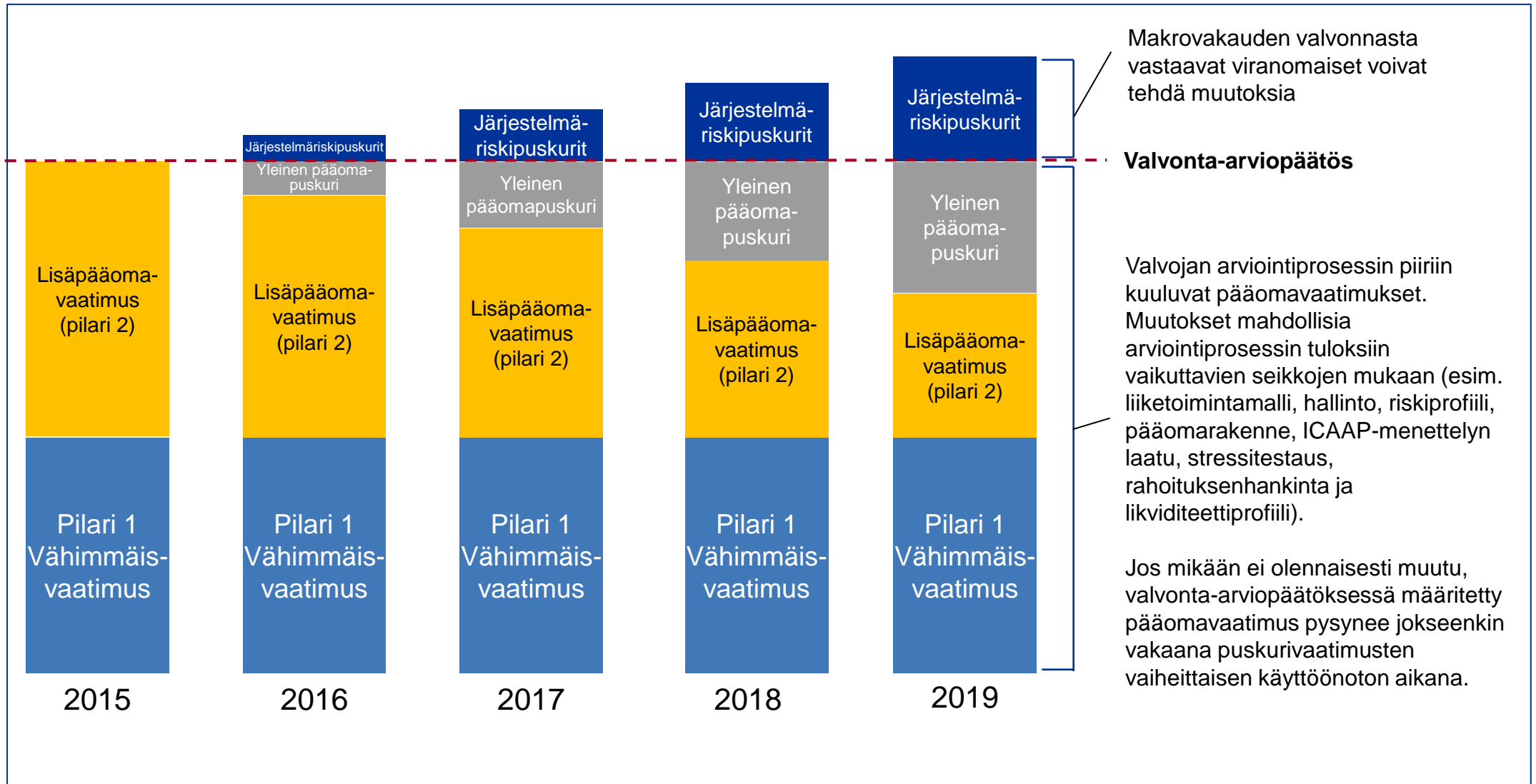
Huom. Suurimmat ydinpääomasuhteet eivät luettavuussyistä näy kokonaan vaan vain tiettyyn rajaan asti.

- Keskimääräinen merkittävien laitosten ydinpääomavaatimus* on noin 9,9 %.
- Merkittävien laitosten ydinpääomavaatimusten* mediaani on noin 9,7 %.
- Ydinpääomavaatimuksia yhdenmukaistettiin vuoden 2015 valvojan arviointiprosessissa, ja pilarin 2 mukaiset ydinpääomavaatimukset ovat nyt johdonmukaisempia ja ottavat riskit paremmin huomioon.

* PI. järjestelmäriskipuskurit.

Jos mikään ei olennaisesti muutu, vuoden 2015 valvonta-arviopäätöksiin kirjatut pilarin 2 mukaiset pääomavaatimukset toimivat ohjenuorana jatkoakin varten. Erityisesti pilarin 2 pääomavaatimuksia (netto) pienennetään vaiheittain sitä mukaa kuin yleistä pääomapuskuria koskevien vaatimusten käyttöönotto etenee. Täysimääräisiä vaatimuksia sovelletaan vuodesta 2019 alkaen.

Ei sisällä vastasyklistä puskuria. Kolme järjestelmäriskipuskuria on selvyiden vuoksi yhdistetty.

Ensimmäinen valvojan arviointiprosessi vietiin läpi tehokkaasti, ja se edisti valvonnan yhtenäisyyttä.

➤ Merkittävää yhdenmukaistamista

- Harkintaa käytettiin selkeiden periaatteiden rajoissa.
- Pääomavaatimukset vastaavat aiempaa paremmin laitosten riskiprofiileja.

➤ Vuonna 2016 valvojan arviointiprosessin menetelmiä hiotaan edelleen.

- Likviditeetti- ja rahoitusriskin arviointi
- ICAAP-menettelyn arvioinnin yhdenmukaistaminen
- Vuoden 2016 stressitestien valmistelu käynnissä

➤ Valvojan arviointiprosessin menetelmiä kehitetään edelleen, jotta pankkitoiminnan ja riskien ennakoiva seuranta voidaan varmistaa asianmukaisesti.

Riskiprofiilien ja pääomavaatimusten korrelaatio

